

Tematiskā darbnīca

ATJAUNOJAMA UN DROŠA ENERĢIJA

Diskusijas materiāls

Pasaulē strauji aug gan pieprasījums pēc enerģijas, gan naftas un gāzes cenas. Sagaidāms, ka līdz ar augošo globālo pieprasījumu pēc fosilās degvielas, piegādes ķēdēm kļūstot arvien garākām un centralizētākām, kā arī palielinoties atkarībai no importa, augstās gāzes cenas zemākas nekļūs, bet visdrīzāk augs arī turpmāk. Lētas enerģijas laiki ir beigušies. Eiropa arvien vairāk nokļūst enerģijas atkarībā jeb spiesta importēt to no valstīm, kurās ir fosilās degvielas atradnes un kuras atrodas reģionos, ko apdraud stabilitātes trūkums.

Pieaugot fosilās enerģijas patēriņam, palielinās ne tikai to cena, bet arī tiek veicinātas neatgriezeniskas klimata izmaiņas. Jo pasauli *uzkarsē* lielais fosilās enerģijas (naftas, ogļu un dabas gāzes) patēriņš, kas arvien vairāk palielina siltumnīcas efektu. Visi pasaules reģioni, tajā skaitā arī ES un Latvija, piedzīvos nopietnu klimata izmaiņu ietekmi uz tautsaimniecību un ekosistēmām. Tāpēc fosilā enerģija un tās patēriņš vairs netiek uzskatīts par ilgtspējīgas nākotnes iespēju.

ES šobrīd uzņemas vadošo lomu pasaulē, lai pārvarētu klimata izmaiņas un enerģijas cenu kāpumu, kā arī stiprinātu tās enerģijas drošību. ES atbilde uz šiem izaicinājumiem ir energoefektivitātes un vietējo enerģijas resursu (jo īpaši atjaunojamo) izmantošanas palielināšana, enerģijas resursu un piegādātāju diversifikācija, nacionālās enerģijas infrastruktūras decentralizācija un integrācija ES enerģijas tirgū.

Jautājumi diskusijai

1. Enerģijas cenu pieaugums, enerģijas drošības mazināšanas un klimata izmaiņas radīs arvien lielāku apdraudējumu Latvijas iedzīvotāju labklājībai un dzīves kvalitātei. Lai labāk sagatavotos nākotnei, ņemot vērā draudīgās tendences enerģijas tirgū, būtu savlaikus jāuzdod jautājums: **Kādi vajadzētu būt valsts lomai ilgtermiņa enerģētikas problēmu risināšanā un kādas ir valsts rīcības iespējas un ierobežojumi?**
2. Latvija kopā ar Lietuvu un Somiju ir enerģijas ziņā visatkarīgākās valstis Ziemeļeiropas reģionā. Latvija kļūst arvien atkarīgāka no Krievijas importētajiem fosilās enerģijas resursiem, galvenokārt dabasgāzes un naftas. Ņemot vērā Latvijas ģeopolitisko situāciju, ir svarīgi uzdot jautājumu: **Kādas ir Latvijas enerģijas drošības un neatkarības iespējas un potenciālie risinājumi?**
3. Latvija ir 8. vietā starp ES valstīm enerģijas neefektīvas izmantošanas ziņā, un tās enerģijas intensitāte ir piecas reizes ir lielākā nekā enerģijas izmantošanā efektīvākajai ES valstij Dānijai. Latvijai pastāv ievērojams enerģijas taupīšanas potenciāls, jo īpaši ņemot vērā lielo privātā patēriņa īpatsvaru enerģijas bilancē. Jautājums: **Kādi varētu būt prioritārie pasākumi energoefektivitātes palielināšanai?**
4. Latvija ir bagāta ar atjaunojamiem enerģijas resursiem – viena no mežainākajām Eiropas valstīm, te ir auglīga zeme dažādu enerģijas kultūru audzēšanai un visnotaļ vējains klimats. Šie apstākļi rada labus priekšnoteikumus atjaunojamo enerģijas resursu vietējās enerģijas ražošanai. To apliecina arī Latvijas līderība ES valstu vidū atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanas ziņā. Šobrīd mēs eksportējam lielus biomasas enerģijas resursus, ko varētu izmantot paši savām enerģijas vajadzībām. Jautājums: **Kā veicināt atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanu un attīstību un kādi ir galvenie institucionālie šķēršļi atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanas palielināšanai?**

Plašāka informācija www.latvija2030.lv